

CÔNG, DUNG, NGÔN, HẠNH

VỚI PHỤ NỮ VIỆT NAM HIỆN NAY

NGUYỄN THÒ VÀM (*)

Chúng ta đang sống trong một thời đại mà loại người đang xích lại gần nhau và sẽ giao lưu văn hóa đang diễn ra trên thế giới nhờ một xu hướng tất yếu. Không một dân tộc nào tồn tại và phát triển được nếu không đặt mình trong sự tiến bộ chung, nếu không tiếp thu những thành tựu văn hóa, văn minh của nhân loại. Do vậy, việc nhận giá trị vai trò của Nho giáo trong lịch sử tổ tông và ảnh hưởng của nó trong xã hội ngày nay luôn mang một ý nghĩa không nhỏ. Nho giáo ban nhiều nền văn minh và đạo đức, song trong phạm vi của bài viết này, chúng tôi chỉ tập trung đề cập đến ảnh hưởng của quan niệm về *Tôi nôi* (Công, Dung, Ngôn, Hạnh) nói với người phụ nữ Việt Nam hiện nay.

Chúng ta đều biết, Khổng Tử - người sáng lập học thuyết Nho giáo, luôn nuôi hoài bão xây dựng một xã hội có kỷ cương, nên nếp theo hình mẫu nhà Tây Chu. Nội học thuyết của mình trôi thành hiện thực, ông đã tập trung xây dựng mẫu người quân tử với chủ trương "nội trị". Song, nói với phụ nữ do quan niệm bất bình đẳng thời nội nên hầu như ông không chú trọng vào việc xây dựng một mẫu người phụ nữ cui thế cho xã hội nông thôn. "Tôi nôi" nôi coi là quan niệm cũ bản nhất của ông về người phụ nữ "Tôi nôi" là 4 nôi tính tới mà người phụ nữ cần phải coi -

như là "Công, Dung, Ngôn, Hạnh". *Công* chỉ sự khéo léo trong việc làm. *Dung* chỉ sự hòa nhã trong sắc diện. *Ngôn* chỉ sự mềm mại trong lời nói. *Hạnh* chỉ sự nhu mì trong tính nết. Trong quan niệm của Nho giáo số kỳ *Công* là nôi công gia chánh, tề gia nội trợ. *Dung* là vẻ đẹp hình thức, là sự kết hợp giữa vẻ đẹp nội tâm với trang phục, tạo nên sự khoan trang thùy mị. *Ngôn* là lời ăn tiếng nói, ngôn ngữ tế nhị, kín đáo. *Hạnh* là nôi hạnh, lòng nhân ái, là sự tuân theo lễ nghĩa, hiếu thảo.

Nho giáo từ khi được du nhập vào Việt Nam luôn có những bước thăng trầm trong lịch sử tổ tông dân tộc, vì thế phạm trù "Tôi nôi" cũng không nằm ngoài số thăng trầm nội có lúc nội chỉ phơi văn minh người phụ nữ có lúc lại trở ra môi trường. Nội có mặt tích cực và cũng có những hạn chế. Nhưng, dưới thời kỳ này thì sự tiếp thu phạm trù này của người phụ nữ Việt Nam cũng không bao giờ là nguyên nghĩa, mà luôn có sự biến tấu, linh hoạt trong nội thông.

"Tôi nôi" luôn nôi coi là chuẩn mực nào nôi cũ bản nên xây dựng hình mẫu người phụ nữ phong kiến. Trong xã hội cũ phạm trù này nôi coi giai cấp thống trị sử dụng triết lý nên nhờ một công cụ hữu hiệu cho việc giáo hóa người phụ nữ với mục đích ổn định xã hội, bảo vệ quyền lợi của giai cấp thống trị. Ngày nay, có sự tồn tại của Nho giáo nói chung, "Tôi nôi" nói riêng không

(*) Thạc sĩ, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

con vồng chạc nõ trõic ñây, song nõivãn cũ nhõing tãc ñõing ñhõnh tõi viẽc xãy dõng ñão ñõic cũa ngõõic phũ nõimõic. Bõic lẽi

Thõinhat, "Cong", theo quan niẽm cũa Nho giaõ, laõ

Vai may giõinẽp ñãn bãõ

Mũi kim nhõinhat mõi laõ nõicõing

(Gia huãn ca – Nguyẽn Trai)

Theo nõi giõic hãn về nõi dung, về phãm vi cõing viẽc mãõngõõic phũ nõi ñõõic quyẽn tham gia chã bõic hẽp trong gia ñhõnh. Mãõngõõic phũ nõi mãõm mõi mãõngõõic phũ nõi chãm chã, hiẽn thũc, biẽt lo toan thu vềiv viẽc nhã mãõngõõic "nãing khãn, sõiã tũic" cho ñãn õing. Cõing viẽc ngoãi xã hoĩ khõing thuõic quyẽn vã trãich nhiẽm cũa hoĩ. Ngõõic phũ nõi trong xã hoĩ hiẽn ñãi khõing chã "tã gia, nõi trõi", mãõ con cũ nhõing hoãt ñõing võic nhõing mõi ñõõi khãc nhau trong lõnh võic xã hoĩ, trong sãn xuãt vã chãt, trong ñãu tranh chõing giãc ngoãi xãm. Chõic nãing kinh tã cũa gia ñhõnh vã ñã mãõ trong nhõing chõic nãing rãt quan trõing cũa phũ nõi. Gia ñhõnh khõing nhõing laõ ñõõn vò tiẽu dung, mãõ con laõ ñõõn vò sãn xuãt ra cũa cũi vã chãt ñẽã thõã mãõ nhu cũi cũa cũc thanh viẽn trong gia ñhõnh vã gõp phãn lam giãu cho xã hoĩ. Võic tã cũc mãõngõõic tham gia, laõ cũi thẽ cũc hoãt ñõing lao ñõing sãn xuãt, ngay nay, phũ nõi trõi thanh lõc lõõing lao ñõing cũ bãn cũa xã hoĩ vã gia ñhõnh. Trong sãn xuãt vã chãt, ngõõic phũ nõi ñõing gõp rãt nhiẽu cõing sõi võic mãõm mõi cũc khõing quãn khõic khãn, khõing tiẽc sõi mõi nh:

Vì chõing ñãn phãi gãng cõing

Ñãõ ai xõõng sãt ñã ñõing cũ ñãi.

(Ca ñão)

Phũ nõi laõngõõic tãõ dõing (cũã chõing cõing võ), laõngõõic "tay hom, cũã khõic", laõngõõic giõõ gĩn, bãõ về tãi sãn gia ñhõnh (chõing nhõ cũi giõõ võ nhõ cũi hom). Về tĩnh chãt trõic tiẽp, ngõõic phũ nõi tãõ hiẽu quã kinh tã khõing kẽm so võic nam giõõic. Ngay nay, phũ nõi ñãõ khãng ñhõnh ñõõic vai trõ vã vò trí cũã mõi trong tã cũ cũc lõnh võic: kinh tã cũ chính trõ, vã hoĩa, ngoãi giãõ, ñũ lõc, cũc hoãt ñõing khõic hoĩ, ñõõ thũã, cõing ñõõ thõing tin, thãm hiẽm, khãm phã cũc hãn tĩnh,... ñãõ biẽt laõ lõnh võic kinh tã võic tãm cũõ

quõic giã, khu võic vã trẽnh thẽã giõõic. Vì vã, rãn giõõic phãn biẽt lõnh võic hoãt ñõing cũã phũ nõi võic nam giõõic khõing con rãch rõi, cõing nhã nhõ trõõic ñãi. Ñẽn vã mõi cõing ñõõic ra ñõõi cũng võic sõi phãt triẽn cũã cũc ñõõng cõing ñõõic, kyõ thũã, nhõing ñõõ thõ lõn... ñãõ tãõ nhiẽu kiẽn cho phũ nõi tham gia trõic tiẽp vã cũc ñõõng ñõõ thõ hoĩ hãm lõõing trí tũã cũc. Ñãõ cũ nhõing phũ nõi thanh ñãt trong quãn lý cũc ñõõng ñõõic, nhiẽu phũ nõi laõngõõic lam kinh tã cũ chính, laõ trũ cũc, laõngõõic cũ quyẽn quyẽn ñhõnh nhõing viẽc lõn trong gia ñhõnh. Bẽn cũnh nõi trong sõi cũc hoãt ñõing lao ñõing mãõ tĩnh giãn tiẽp tãõ ra kinh tã nhõ cũc ñõõ, nãõ ãn, ñõõ ñõõ, giãt giõõ chãm sõi cũõ giã trẽi em... ñõõng phũ nõi thõic hiẽn luõn cũõ ñã sõi Theo bãn tin thõi sõi cũã VTV3 Ñãi trũyẽn hĩnh Viẽn Nam phãt ngay 9-3-2005, thõi gian thõic hiẽn cõing viẽc gia ñhõnh cũã ngõõic phũ nõi lẽn tõi 3 giõõ 30 phũt/ngay (trong khi nam giõõic laõ 1 giõõ 30 phũt) vã ngõõic phũ nõi lam tõi 70% sõi lõõing cõing viẽc trong gia ñhõnh. Ñẽõ ñãing nõi laõ trõõic ñãi, trong quan niẽm cũã xã hoĩ cũõ cõing viẽc gia ñhõnh laõ "nhõõ nhãt" – cõing viẽc cũã ñãn bãõ Trẽnh cũi hã phõõng ñiẽn: yũ ñõõ hĩa kinh tã vã cũõng ñõõ lao ñõing thõ ñãi laõ mãõ quan niẽm rãt sãi lãm. Vì thõic chãt, ñõõ laõ lao ñõing nhãm tãi sãn xuãt ra sõiã lao ñõing cho mõi thanh viẽn trong gia ñhõnh. Ñãi laõ cõing viẽc ñõõ hoĩ cũõng ñõõ lao ñõing cũ vã tãõ nhiẽu thõi gian, sõi lõc cũã phũ nõi. Võic yũ ñõõ nhõ vã, hoãt ñõing nay võ cũ yũ ñõõ hĩa kinh tã võ cũ yũ ñõõ hĩa xã hoĩ. Tuy nhiẽn, khõic lõõing cõing viẽc gia ñhõnh mãõngõõic phũ nõi ngay nay phã ñãm nhãn ñãõ ñõõic giãm bõõ bõõ bãõ yũ tã cũ bãn: sõi xuãt hiẽn cũã nhiẽu ñõõ cũc tiẽn ích; ñõõ vũ xã hoĩ phũc vũ cho ñõõ sõing phãt triẽn; ngõõic chõing cũ yũ thõic cũã cũc cõing viẽc nhã cũng võic võ; trãõ lõõ sõi cũc ngõõic giũp viẽc ñãõ vã ñãng trõi thanh phõõ biẽn.

Nhõ vã, tõi sõi rãn buõic bõõ nhõing cũãnh mõi "nõõ cũc gia cũãnh", "tã gia nõi trõi", "nãing khãn sõiã tũic"... tõi ñõõ vò ãn theo, phũ thõõic, ngay nay, ngõõic phũ nõi ñãõ vã ñãng trõi thanh lõc lõõing lao ñõing cũ chính, cũ nhõing ñõing gõp lõn cho gia ñhõnh vã xã hoĩ, ñõõic xã hoĩ thõã nhãn.

Nổi sóng xanh hoà nắng cònhững bèo phát triển mạnh, nhiều nổi ánh hồng trời tiếp nên mỗi con ngỗng, mỗi gia đình. Hiện nay, ôi nôi ta, kiểu gia đình hai nhân văn chiêm ty lệ cao; văn hoá, nổi sóng tâm lý truyền thống văn con nít kêu va va ba ba về các gia đình cổ truyền. Nhưng, trong tổng lai, cùng với tiến trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá, cùng với xu thế toàn cầu hoá, hiện đại hoá nổi sóng xanh hoà..., nổi sóng gia đình ngỗng Việt Nam chắc chắn sẽ có sự nổi lên ít nhiều. Do vậy, trách nhiệm với công việc của ngỗng phải nổi lên càng lớn. Hai không chæ duy trì sự tồn tại của gia đình, mà còn phải sắp xếp công việc xanh hoà một cách khoa học; gia đình và xanh hoà nếu rất cần sự toàn tâm toàn ý của hai. Phạm vi công việc ngày càng mở rộng, chất lượng công việc ngày một cao và do vậy, nên nắm nhân nôi của khối lượng công việc trên, ngỗng phải nổi hiện đại không chæ cần mạnh, khoẻ lẹ hay nòn thuận dung sức mạnh cô bắp lờn mà còn luôn phải phải nắm lấy khoảng trống và trí tuệ tại năng, chuyên môn, học vấn... Cuộc sống hiện đại và cùng phức tạp, thù trừ biến đổi choáng mặt dẫn nên những rủi ro khôn lường, vì vậy, phải nổi hiện đại con cần phải có một nghề lõi phi thông, một tâm nhìn xa trông rộng, một tinh thần vững vàng và luôn quan trọng những biến động của cuộc sống.

Trong thời đại ngày nay, ngỗng phải nổi hiện đại phải phần lớn con tích cực tham gia vào các hoạt động công nông nhằm xây dựng một môi trường xanh hoà lành mạnh, nhờ bảo vệ môi trường sống, phong cảnh thiên nhiên xanh hoà, nấp tranh vì hoà bình,... Đây là một chuẩn mực mới và rất cần nổi với ngỗng phải nổi hiện đại; nôi chính là việc ra đi chiến những mặt trái của cô chế thù trừ thông tác nông nên văn hoá, xanh hoà, là cái ngỗng an toàn bảo vệ hành phúc gia đình. Nôi là khối lượng công việc không là nhất là nổi vai nôi của ngỗng phải nổi hiện đại và bản thân hai cũng phải thức hiện những công việc này không hề thua kém bất cứ ai. Đây chính là sự nỗ lực công sức và bỏ bê của ngỗng phải nổi và sự phát triển chung của tất cả nôi và cùng là sự cố gắng gìn giữ nôi nôi, mặt tích cực của chế Công truyền thống, là sự hoà nhập, vốn lên của ngỗng phải

nổi nên nổi tôi tâm cao mỗi của thời đại.

Tuy nhiên, chúng ta cũng thấy, trong xanh hoà hiện nay nổi có không ít phải nổi mà nổi với công việc xanh hoà, nhờ nghiên cứu khoa học, tham gia các hoạt động công nông, công tác quản lý say mê làm kinh tế... mà xanh hoà nổi. Cũng nổi có những ngỗng phải nổi do sự vào các thiên nhiên xanh hoà mà nổi mà hoàn toàn công việc gia đình, không quan tâm chăm sóc cho con, dạy bảo con cái, chia sẻ niềm vui nỗi buồn với ngỗng thân trong gia đình... Đây là một trong những nguyên nhân chủ yếu dẫn nên sự tan vỡ rạn nứt hạnh phúc trong nhiều gia đình hiện đại.

Thời đại, "Dung", trong quan niệm của Nho giáo, là chuẩn mực về vẻ đẹp của ngỗng phải nổi. Nôi là vẻ đẹp thùy mị, kín đáo, duyên dáng, "liều yếu, nào tở"... Đây là cho thấy, ngay trong quan niệm về hình thức của ngỗng phải nổi cũng đã thể hiện rõ trí khiếm nhường trong gia đình và xanh hoà. Cái đẹp của ngỗng phải nổi theo quan niệm Nho giáo cũng phải là cái đẹp nếm lại nhiều tốt lành, có ích lợi cho chồng, cho con ("võng phu ích tử"):

Những ngỗng thật này lòng ong

Và khéo chiều chồng và khéo nuôi con.

(Ca dao)

Trong quan niệm của Nho giáo, ngỗng phải nổi với thân phận phải thuộc của mình luôn phải chịu nhận nhục tôi mồi cho chồng quát, chồng mắng... đây có thể sai mà vẫn cúi đầu, cam chịu:

Chồng giận thì vỗ tay làm lành

Mięng côôi hôn hôn rang anh giận gì.

(Ca dao)

Và dù thế nào, ngỗng phải nổi chæ là thời mà ngỗng ta có thể mua, bán nôi:

Năm ba thật này lòng ong

Giết chần thon nôi nấp trâm quan tiền

Ba trăm một mũi nấp ba

Ném về mặt trái chiều hoa cho ngỗng.

(Ca dao)

Ngày nay, tất cả nôi môi, kinh tế phát triển, đây là nhiều kiến cô bản khiến cho nỗi ham của phẩm trư "Dung" cũng có nhiều thay đổi. Quan niệm về vẻ đẹp hình thức của ngỗng phải nổi hiện đại có thêm nhiều tiêu chí, những nhìn

ngôôii lam ngheatôii do. Nhiều nôithanh thiếu niên ñang maẽ aip traing hoic troamaian noi thiếu vañ hoia, luon vaing tuic, chôi thea.. Con veitho hieũ vañ hoia, do chõu ainh hõing của cõn loic nhaic Taỹ, trên thõ trõing ñaũxuat hieĩn nhiều bai hat cõingõĩn tõi khõing trong saing, thiếu vañ hoia; trao lõu nhaic treisõõĩ mõiõĩt, uỹ mò, chìm ñaĩn trong yeũ ñõõing bi luyĩ xuat hieĩn ngay mõi nhiều. Trong boĩ cainh maithõĩ gian, sõi lõic, trí tueĩ luon ñõõic huy ñõing ñeĩn toĩ ña, ñieũ kieĩn sinh hoat ñõõic hieĩn ñaĩ hoia cao, sõi quan tam, gain guĩ của ngôõĩ mei, ngôõĩ baĩnoĩ võĩ con cai cũing cõixu hõing “cõing nghiẽp hoia”. Nhõing lõĩ ru của ngôõĩ phui nõivõĩ con chailu cõiphai hieĩn hoĩ, thay vaõ ñõũlaĩnhõing baing nõa phim Taỹ, phim Tau, nhõing ñõachõĩ ñaĩt tieĩn, vi tĩn, ñieĩn tõi.. Baĩ kyai trong thõĩ thõ aũ ñõõic lõĩn leĩn trong tieĩng ru ngoĩt ngai của baĩ của mei, của chõ... maĩ seĩ laĩmõi kyõic tuyeĩ võĩ. Nhõing lõĩ ru aỹ ñõõic chat chiu tõi cuoic soĩng lao ñõing, tranh ñaũ vaĩ bao giõic cũing thaim ñaĩn nghiã tình, ñaũ lyũ gia toic, queã hõing, Toã quõc.

Võĩ yĩnghiã nhõ vaỹ, nguyẽn taic xõa “hoic aĩn, hoic nõĩ, hoic goĩ, hoic mõi” maĩ theo nõĩ lõĩ nõĩ của ngôõĩ phui nõĩphai luon cõiphiep taic, nhaĩ nhaĩn, kĩn ñaũ, cõĩtraĩt tõi trên dõõĩ... vañ luon laĩ mõi nguyẽn taic cain phai cõĩnoĩ võĩ ngôõĩ phui nõĩhieĩn ñaĩ. Tuy nhiẽn, giõõĩ ñaỹ, nguyẽn taic nay phai gain lieĩn võĩ trí tueĩ sõi am hieũ, phep lõch sõi chõũkhõing phai laĩthai ñõũtõĩ ti trong giao tiep nhõ nhõing ngôõĩ phui nõĩxõa.

Phui nõĩthõĩ nay “nõĩ nhõ theãnao”? Traũ lõĩ ñõõic caũ hoĩ tõõing chõing nhõ ñõn giaĩn nay laĩ cai mõi bí quyẽt ñaĩn tõi thanh cõing trong xaĩhoĩ vaĩgiõũlõĩ hainh phucĩ trong gia ñĩn. Nhõing lõĩ ñaỹ của cha õing ta trong thõĩ ñaĩ mõi vañ thailũ tình ñaĩt lyũ

Etĩch chet tãĩ miẽng

(Tuc ngõ)

Bieĩt thõ thõa thõ thõ

Khoĩng bieĩt dõũ cõĩ maĩnghe.

Ngõõĩ khoĩn aĩn nõĩ nõĩ chõing

Ñeĩ cho ngôõĩ ñaĩ nõĩ mõing nõĩ lo.

(Ca dao)

Lõĩ nõĩ chailũ mat tieĩn mua

Lõũ lõĩ maĩnõĩ cho võũ long nhaũ.

(Ca dao)

Reĩn giũũ lõĩ aĩn tieĩng nõĩ cho cai thanh vieĩn trong gia ñĩn laĩ mõi ñieũ võũcũng quan troing, ñaĩc bieĩt laĩnoĩ võũ phui nõĩ. Mõi phui nõĩbieĩt caiĩc “aĩn”, bieĩt caiĩc “nõĩ”, bieĩt “goĩ”, bieĩt “mõi” laĩ bieĩt keĩthõũ vaĩphat huy nhõing giãũtrõ quyũbaũ trong giao tiep tuyeĩn thõing.

Thõũtõ, “Hainh”, trong tõi tõõing Nho giaĩ, khai ñaĩng con ngôõĩ thõõing ñõõic ñaĩn giãũbaing luon lyũ ñaũ ñõõic. Nghiã laĩnhaĩn maĩn tĩn ñaĩng cap, cõĩ nheĩ baĩn tĩn tõi nhiẽn của con ngôõĩ. Ñeĩtĩm cain cõũ lyũ luon tõi theãgiõũ quan, ngôõĩ ta ñeĩm luon thõõing, ñaũ lyũ của con ngôõĩ gain cho trõĩ, ñaũ vaĩ vañ vaĩ; bieĩn “tam tong, tõi ñõõic” thanh hoia thain của ñaũ ñõõic, laỹ ñaũ trõĩ chõing minh cho ñaũ con ngôõĩ trong traĩn theã Chĩn vi leĩnoĩ khi giãũ cap phong kieĩn Viet Nam sõi dũng “tõi ñõõic” của Nho giaĩ lam cõing củi giãũ hoia ñõũ võũ ngôõĩ phui nõĩthõ nõĩ ñaũ ñaũ ñõõic. *Hainh* vaõ võ trí quan troing baĩc nhaĩt trong boĩn ñõõic. *Hainh* laĩ cai cain cõũ laĩ tam ñeĩm, laĩ mõi ñĩch ñeĩn ngôõĩ phui nõĩvõũn tõi. *Hainh* chũ hainh kieĩn, ñaũ ñõõic, long nhaĩn aĩ, laĩsõĩ phaĩn ñaũ theo nhõing chuain mõiic của xaĩ hoĩ. Ñõõic hainh của ngôõĩ phui nõĩ ñõõic theãhieĩn thõing qua cai mõi quan heãxaĩhoĩ vaĩgia ñĩn: võũ chõing, con cai, cha mei, vua toã, quan thain,...

Trong xaĩhoĩ phong kieĩn, vieĩc giãũ duic trong gia ñĩn luon chũĩt trong vieĩc raĩn ñaỹ ngôõĩ phui nõĩphai hieĩn thũic, ñõõic ñõũ khõing tain thanh phõõing thõic ñõũ khaĩng maĩn mei chũĩttrõõing xõũ lyũ yeũn chũeĩn, nhaĩn nhĩn cai mõi quan heã gia ñĩn vaĩxaĩhoĩ. Ngôõĩ phui nõĩkhõing chũ bieĩt chu toan mõi vieĩc trong gia ñĩn, maĩ con phai bieĩt ñõũ nhaĩn xõũ theãsaõ cho nhaĩn ñaũ; giõũgĩn danh tieĩng cho chõing con, cho gia ñĩn, dong toic. Hoĩ phai bieĩt “*ngãĩn ñaĩng nuot cay*”, baũ veã theãdieĩn cho chõing, con vaĩtrõõic ngôõĩ thain, beũ baĩn của chõing, con phai õing xõũsaõ cho “*giãũ vi baĩn, sang vi võ*”. Ngôõĩ phui nõĩphai bieĩt chõũ thõõing, chõũ khoĩ gain vaĩc cõing vieĩc trong gia ñĩn, thũĩ chung võũ ñieũ kieĩn, duĩ “*traĩ ñaĩn theã baĩy thiep, gãĩ chĩn chũeĩn mõi chõing*”. Ngôõĩ phui nõĩphai lam tron boĩn phaĩn “tong phu”, nuõĩ con, suot ñõũ gĩn giõũphaĩn giãũ. Ñõõic hainh chĩn laĩsõĩ ñaỹ thũũ chat mõi quan heãgiõũ “tam tong”

vai “tôi nớc”; làm tròn “tôi nớc” nếatròn “nào tong”.

Ngay nay, phẩm hạnh của người phụ nữ vẫn luôn nởoặc xem trong vai vếcô bain, vẫn nởoặc nếatrên các phởng diễn: Vai trò làm con, vai trò làm vợ, vai trò làm mẹ, vai trò người công dân trong xãhoại vẫnnào nởoặc ngheảnhiep. Trong xãhoại hiệnnàii, người vớikhoảng nờn thuậnlà người “nàng khẩnsởa tui” cho chúng, màcon là người bain nớicủa chúng, là người cung chung vai gánh vai, thớch hiệntại cáicác chớic nếang của gia nình: chớic nếang sinh sản, chớic nếang làm kinh tế, chớic nếang giảodức, chớic nếang thỏamảin như cầu tấmlý tình cảm,... Vợ là người bain tấml giao, luôn chia sẻngot búi, cay nếang của cuốcnớic, là người nếang nớic nếang việnl, an ủi, giảnh trỏitình yếulũ thông cho chúng:

Chồng em ài rấch em thồong

Chồng người ài gấml xớing hỏong mấc người.
(Ca dao)

Công việc, sớic nghiệpcủa người nếan ớing trong thớikỹkinh tếthờtrởng cớirấtl nhiềubiếnn ớing, may rui. Hỏn ai hếtl, người vớilướnlà chođđiả vớing chấc cho người chớing trong mớicniem vui, nớibuồn, trong nếan khoảvảicáitrong nhốing vậpnghĩa của cuốcnớic. Nếang sau sớithanh nếit của người nếan ớing là công lao to lớnl, là sớic hy sinh của người nếan bảiphụ nữthờinay nếagánh vai tráchnhiệmvớimớithanh việnl trong gia nình vớil “mớitấmlong rớing lớnl màta cớisuy nghĩ cho sảumớihieun ớoặc” (Xuân Diễul). Nhỏ vàyl, vai trò làm vợ của người phụ nữ trong gia nình hiệnnàii cũng cớinhốing biếnn ớoithỏ theo thớic cuốic, nhốing nhìn chung, vẫn đốitrên nếnl tấng quan niệml truyeểnthởng quyubai của đấnl tớic.

Vai trò làm vợ, làm mẹ là thiếnl chớic cao cả của người phụ nữ ở bất kỳ thớik nếai nào, nhốing trong xãhoại phỏng kiếnl, thiếnl chớic nớic khiếnl người phụ nữ phải chồun ớing, hy sinh quầnl nhiềul. Ngay nay, mớiphầnl tráchnhiệml nớinàii nởoặc san sẻ cho cácthanh việnl trong gia nình và xãhoại, nếabiếtlầsớicầml thỏng, chia sẻcủal người chớing trong cuốic sớing. Đườithờinếim nấpcủal ớic sớithì hìnhmấul người mẹ vẫn luôn là biểul tồing cho sớic trong sớing, long vớitha, cao cả đườ hiệnl. Vai trò làm mẹ trong xãhoại hiệnnàii khỏing chể nờn thuậnlà thớch hiệnl chớic nếang sinh sản

“mang nếang nếul nếan”, mà chườiyếul là nếanh giấul vểaviecl nuốidạy con cáinỏ theanào. Ngay thờ nhốing giấyl phứtl nếan hìnhtanh trong búng mẹ, bảnl thầinầicớisớigánl kếtl chấtl chể nầisớing bắng sớic nuốid đốing củal người mẹ. Khi chầnl nớic, quan hếlnầul tiểnl vớil xãhoại củal nớic trểicũng chớing là mẹ. Mẹ là hìnhmấul nầul tiểnl và suốtcáicủal nớic nầul trểinỏ theo. Mẹ là người thắynầul tiểnl và mấul là người nuốidạy cho con cácth làm người. Người mẹ nếing vai trò rấtl quan trớing trong việcl dạy cho con cáibiếtl ớnnàng sinh thắnl.

Công cha nhỏ nườl Thầi Sỏn

Nghĩa mẹ nhỏ nởoặc trong nguỏnl chắyl ra

Mớilong thỏmếul kớing chầ

Cho trỏnl chớihieul mớilầ nếan con.

(Ca dao)

Biếtl yếul thồong anh chồ em:

Mớigiỏtl mấul nầul hỏn ỏo nớoặtl ấi (Tức ngớ)

Mớicon ngớal nầul cáitầul bớicớil (Tức ngớ)

Khỏnl ngoan nớil nầul người ngoải

Gầlcung mớimếul chớil hoảil nầul nầul.

(Ca dao)

Biếtl trớing bain bẻl (*Đầul nớoặtl bắtl đầil*); biếtl chia sẻlvớimớil người (*Hầng xỏim tấtl lỏil tắnl nếnl cớil nầul*); biếtl kớing thắyl (*Khỏing thắyl nớil mắyl ấnl nếnl*); biếtl yếul Tỏiquốcl, yếul nếing bảul, yếul cớil nguỏnl đấnl tớic:

Bầul ớil thồong ấyl bí cung

Tứyl rắng khắcl giỏing nhống chung mớil gấnl.

(Ca dao)

Mếcon là người rẻnl luyểnl yứthỏic sắyl mềalỏ nếing cho con:

Ầil ớil bớng bắtl cớml nầyl

Đẻbl thỏml mớil hầil nếang cay muỏnl phầnl;

Cớil ấnl thì mớil cớil ấnl

Khỏing đống Ầil đểnl nếml phầnl nếnl cho.

(Ca dao)

Vậynầyl cũng là quầnl trểnl người phụ nữ thờ nhìn nầnl, tu đốing, hoảnl thiếnl bain thắnl, trồithanh tấml gồong sắng cho con:

Cắyl xắnl thì ấil cắng xắnl

Chầ mế hiệnl ấnl nếaphứcl cho con.

(Ca dao)

Cớil theanớil, lỏic sớil đấnl tớic tầ nầibỏoặtl sắng mớil trắng mớil, nhốing quan niệml vểacông, đung,

ngoài, hành của Nho giáo vẫn còn những ảnh hưởng nhất định nên người phụ nữ trong thời này. Nếu phát huy giá trị tích cực, những thói hư che giấu những ảnh hưởng tiêu cực của “Tội nữ” với người phụ nữ Việt Nam ngày nay, nói chung ta phải thấy hiện nay bỏ các giá trị pháp cô bản. Trước hết, phải nói mỗi nhân thức về phẩm tu công, dung, ngoài, hành cho phù hợp với xã hội hiện nay với nhiều biến đổi khó lường. Bên cạnh nội phải nói mỗi chế độ chính sách xã hội nói với phụ nữ và gia đình. Ngày, Nhà nước và các cơ quan chức năng khi đưa ra bất kỳ một quyết sách nào phải tính tới các thu và chi, về sức khỏe, về thiên chức của người phụ nữ nên những chính sách phù hợp, năm ba mươi công bằng trong xã hội. Những chính sách hỗ trợ phụ nữ phát triển phải có thể thấy hiện trên mỗi lĩnh vực, mỗi ngành nghề mỗi lứa tuổi, lứa vò... Sở quan tâm của các cấp chính quyền nên có giới phải năm ba mươi tính toán đến, không chệch trọng về nội sống và chất, mà còn xem trong cái nội sống tinh thần, sức khỏe, trí tuệ và văn hóa, văn nghệ thể thao. Ngày thức chất là quá trình của tổ chức sau cho tổng lại, của tổ chức của Ngày và Nhà nước nhằm thúc đẩy xã hội phát triển theo hình hướng xã hội chủ nghĩa. Mặt khác, hiện nay ở Việt Nam còn tồn tại nhiều hiện tượng bất bình đẳng giới, không chỉ có nội giới mà nói khi, có cả nam giới cũng chịu sự bất bình đẳng, cũng chịu nhiều áp lực từ phụ nữ. Nếu thấy hiện nay có quyền bình đẳng nam, nữ trong xã hội, cần phải có nhiều yếu tố như quan niệm nuôi nấng của Ngày và chính sách phù hợp của Nhà nước, sẽ ứng dụng của độ tuổi xã hội, sẽ hiểu biết, những tình của nam giới, nên biết và nói hết mình nhằm khẳng định bản thân trên mỗi lĩnh vực của phụ nữ sẽ kiến quyết của tranh chống lại bạo lực

gia đình, xã hội quan niệm của hội các nhà “trông nam kính nữ”, “nàng con nàng của”, “trời sinh voi, trời sinh cỏ”... Cùng với sự đấu tranh nội quyền bình đẳng trong xã hội, người phụ nữ hiện nay cũng phải biết trân trọng, kế thừa một cách sáng tạo những phẩm chất cao quý của người phụ nữ Việt Nam truyền thống, nhớ năm nung, chung thủy, chịu thương chịu khó giàu lòng nhân ái, nhân ái hy sinh...

Tìm hiểu nào của cha ông là cần thiết nên học và phát huy cái hay, cái đẹp của những lời giáo dục xưa, duy trì và lý truyền thống của dân tộc. Thấy rõ lịch sử của chúng mình, người phụ nữ chịu ảnh hưởng của Nho giáo thì thủy mỹ, nét na, nữ tính. Tuy nhiên, mặt trái của học thuy “Tam tòng, tứ đức” đã gieo vào người của vò, tổ tông gia đình, sự phân biệt đẳng cấp; người phụ nữ quá lệ thuộc vào người nam ông, hơi bị coi chất vào lĩnh vực gia đình mà không có nhiều kiến phát huy tại năng cũng nhờ thấy những khảo sát chính của mình. Người phụ nữ ở thế kỷ XXI của của nhiều kiến xã hội, gia đình, có quyền và có trách nhiệm nên phát huy tại năng, nữ tính của mình. Những năm cũng là thời điểm khác biệt của kinh tế thị trường, của nữ, phẩm hành của phụ nữ bị thời đại gay gắt. Ngày thức là một cuộc đấu tranh của phụ nữ tiếp tục những tồn tại và những cái xấu xa. Trong cuộc đấu tranh này, nói với người phụ nữ phải giữ gìn nữ tính những tính quý báu của dân tộc, những thói phát triển trình độ kiến thức, chuẩn mực hiện nay. Trong nội những giá trị tích cực của phẩm tu “Tội nữ” sẽ góp phần giúp người phụ nữ Việt Nam hiện nay vốn tôi về nếp hoàn thiện, phù hợp với thời đại, xứng đáng với tầm vóc và Chu tịch Hồ Chí Minh dạy: “Anh hùng – Bất khuất – Trung hậu – Năm nung”.

